

**PEVNOST
POZNÁNÍ**
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UP

Místo, kde věda žije...

Olomouc | Houby v Pevnosti | 19. - 20. 9. 2026

Akce "Houby v Pevnosti" ukáže neviditelné sítě lesa, tajemství psychoaktivních hub i houby v nadživotní velikosti.

Houbařky, houbaři, milovníci přírody i všichni, které fascinuje svět hub, se mohou těšit na další ročník tradiční akce Houby v Pevnosti. O víkendu 19.-20. září zaplní Pevnost poznání houby od přízemí až po planetárium. Návštěvníci prozkoumají jejich jedinečné vlastnosti v laboratoři, objeví podzemní mykorhizní sítě, poznají čerstvě sesbírané druhy, zjistí, jak některé houby ovlivňují lidské vnímání, a vyrobí si vlastní mykokapsle. Ještě před vstupem do budovy je navíc přivítají houby v nadživotní velikosti

„Houby jsou neuvěřitelně pestré téma, na kterém můžeme krásně ukázat, jak se jednotlivé vědní obory vzájemně propojují. Nechceme je představovat jen jako něco, co sbíráme v lese. Podíváme se na jejich spolupráci se stromy, chemické vlastnosti a jejich působení na lidský organismus. Návštěvníci si přitom budou moci většinu témat sami vyzkoušet prostřednictvím her, experimentů a interaktivních aktivit,“ říká Šárka Kostková, programová manažerka.

A co přesně letošní Houby v Pevnosti nabídnou?

Výstava hub

Jaké houby právě rostou v českých lesích? Výstava nabídne možnost prohlédnout si zblízka aktuálně rostoucí druhy hub a porovnat jejich tvary, barvy i další charakteristické znaky. Sbírku připraví mykolog Petr Pohanka, autor webu Houboviny.cz.

Kde: expozice Živá voda

Mykologická poradna

Nevíte, co vám vyrostlo na zahradě nebo co jste si právě přinesli z lesa? Do mykologické poradny můžete vzít vlastní vzorky a poradit se přímo s mykologem Petrem Pohankou.

Kde: expozice Živá voda

Kdy: sobota 10.00–13.00 a 13.30–17.00, neděle 10.00–13.00

Přednáška Čarovné houby z pohledu chemie

V sobotu téma doplní také přednáška **Čarovné houby z pohledu chemie**. Od šamanů k moderní medicíně, kterou povede Mgr. Peter Antal, Ph.D. z Katedry anorganické chemie PřF UP v Olomouci. Ve svém výzkumu se věnuje koordinačním sloučeninám a jejich možnému využití a zároveň se podílí na výuce budoucích učitelů chemie, kterým mimo jiné přednáší předmět Návykové látky. Společně se podíváme na psychedelické látky obsažené v některých houbách, na to, proč mění naše vnímání, jaká rizika s sebou nesou a zda mohou mít své místo také v moderní medicíně.

Kdy: sobota ve 13.30 a 14.30, trvání 30 minut

Kde: Přednáškový sál

Doporučený věk: 13 +

Po přednášce bude podle zájmu prostor také pro individuální diskusi.

Účinky psychedelik

Jak mohou některé houby ovlivnit lidský mozek a naše vnímání okolního světa?

Interaktivní kiosky představí vybrané psychoaktivní a jedovaté houby, látky zodpovědné za jejich účinky i to, co se po jejich působení odehrává v lidském organismu.

Návštěvníci zjistí, proč mohou být jejich účinky velmi nevyzpytatelné, jak se jednotlivé druhy liší a jaké místo zaujímají v historii, kultuře i přírodě.

Součástí programu budou také **speciální brýle simulující změny vnímání spojené s účinky LSD**. Bez užití jakékoli psychoaktivní látky si tak zájemci mohou vyzkoušet, jak se může proměnit vnímání prostoru, barev nebo pohybu.

Kde: expozice Rozum v hrsti

Kloboučku, hop

Nahlédněte do podzemní sítě lesa a objevte svět mykorhizy – propojení hub a kořenů stromů, při kterém si oba partneři navzájem pomáhají. V pohybové hře Kloboučku, hop se sami stanete houbami a vaším úkolem bude najít správného stromového partnera.

Kde: expozice Živá voda

Mapa mykorhizy

Ponořte se ještě hlouběji do tajuplného světa neviditelných sítí. Prozkoumejte místa, kde jsou podzemní sítě houbových vláken nejhustší a kde naopak téměř chybí.

Zjistíte, jak houby propojují rostliny, co se pod povrchem půdy skutečně odehrává a proč jsou tato vlákna důležitá nejen pro fungování lesa, ale také pro klima.

Kde: expozice Živá voda

O houbách a lidech

Věděli jste, že houby provázejí lidstvo od pradávna jako potrava, jed, léčivo, surovina, symbol i součást rituálů?

V krátké interaktivní show se vydáte po stopách hub dějinami a zjistíte, proč se některých lidí obávali, zatímco jiné považovali za téměř zázračné. Čekají vás překvapivé příběhy, historické artefakty i malé experimenty dokazující, že historie hub rozhodně nezačíná ani nekončí v houbařském košíku.

Kde: expozice Do historie!

Doporučený věk: 9+

Tematické vědecké dílny 3 v 1

V rámci akce na vás čeká i tematický balíček vědeckých dílen 3 v 1. Součástí balíčku je:

1. Laboratoř poznání:

Co všecse skrývá v houbách, když se na ně podíváme očima chemika? Návštěvníci budou experimentovat a objevovat principy, které houby využívají v přírodě. Zjistí například, jak dřevokazné houby dokážou rozkládat celulózu a způsobovat tak hnilobu dřeva

2. Kreativní dílna:

V kreativní dílně si vyrobí vlastní mykokapsle – malé houbové bonbony plné chuti a přírodních látek! Základem bude prášek z hlívy ústříčné, který si namíchají podle svého: přidají ovoce, bylinky a další ingredience a vytvoří si vlastní houbovou kombinaci.

3. Digitální planetárium:

Každou zářijovou sobotu a neděli bude v nabídce speciální komentovaný program **Houbařův průvodce galaxií**. Houbaření patří mezi nejoblíbenější české kratochvíle, ale málokterý houbař dokáže hledat houby také na obloze. Návštěvníci se vydají na výlet hlubokým vesmírem, kde objeví ty nejkrásnější exempláře hub, které v žádném atlasu nenajdou. Dozvědí se také, proč bude moci houbařit i první Čech na Mezinárodní vesmírné stanici.

Houby vyrostou také před Pevností

Na houby tentokrát návštěvníci narazí ještě před vstupem do science centra.

Prostor před Pevností poznání zaplní **instalace hub v nadživotní velikosti vytvořená olomouckým autorem Dosy Doss**. Deset různých druhů hub, se kterými se lze právě v tomto období setkat v českých lesích, si budou moci kolemjdoucí i návštěvníci prohlédnout ve výrazně zvětšeném měřítku.